

Ícar

Adrià Targa

★★★★

Edicions Poncianes.
52 pàg. 12 €.

El mite d'Ícar fa d'agafador per enfilars un poema d'amor (30 estrofes de vuit versos) i situar-lo al barri del Raval en ple segle XXI. Adrià Targa (Tarragona, 1987), llicenciat en clàssiques, juga amb el dilema de la veu que ens parla i que no es decideix a estimar –l'u és maldestre– perquè massa vegades ha "caminat entre ruïnes d'amor". La seva visió sentimental canvia a la velocitat de la llum: l' instant poetitzat ens congela en un "vol fictici". L'Ícar de Targa s'omple de citacions, algunes explícites (W.H. Auden, Baudelaire, Gabriel Ferrater, Blai Bonet) i d'altres encobertes (Riba, Kavafis, Papasseit, Catul), perquè la poesia és al centre del mateix poema: retenir els dubtes, ablanir-ne les contradiccions, heus aquí la condició humana.

Amb una visió ultramoderna dels clàssics, Ícar és amor a la forma i a la mètrica. El poeta encaixa la tècnica amb el dir, en

un poema llarg escortat per set peces breus –d' idèntic jo poètic– que afinen la visió de la història. Targa poetitza la màgia sobtada, "l' instant de fascinació per la bellesa". El sotrac s'esdevé en una plaça, la del MACBA, quan qui llambrega l'skater veu com cau del monopati. Entre la solitud i la mirada atemorida davant d'un mirall basardós, el poeta interroga el lector sobre la feixuguesa del passat, els marges del futur i la presència mortificant del recel: "Ben poca cosa és un poeta" quan prova d'encabir l'Univers en un pensament i no se'n surt.

La idea de fragment, de "tros de ceràmica", de "pulmó trencat", com a metàfora de la impossibilitat d'escriure la simfonia sencera de la vida. Ícar és David, patina a la plaça del museu, té els ulls blaus i engendra desig en el poeta. Cau i s'aixeca, cau i s'aixeca: "Ha baixat del Sol per una estona". L'amor mitificat dona ales a l'escriptura targiana: com en l'observació d'un llenç, "la consciència és Dèdal que se'n dol". L'obscuritat del poeta contrasta amb la blancor de l'adolescent (de sal, de marbre) a la plaça blanca. Suspesos, el temps i el deler del poeta, però també el rostre del divinal Ícar en l' instant precís en què es treu la samarreta –com en la quarta elegia de Bierville de Riba–. Qui sap si l'amor, la Veritat, només viu en els versos d'un poema immortal. –Anna Carreras

NOTA AL PEU Targa va guanyar el Gabriel Ferrater fa cinc anys.

DOBLE SECRET

DIBUIX

Marcel Rubio il·lustra el llibre d'Adrià Targa amb uns dibuixos traçats en llapis sobre paper que són pura delicadesa. Som en la boira, radiografiats.

LLETRES

L'estructura clàssica del sonet escapçat de Targa, amb rima ABBA ABCC, quartets i tercets, no polemiza amb el tema de l'skater'. Avantguarda, se'n diu.

3 raons per llegir... El fotògraf de l'horror

Per Ricard Ruiz Garzón

► LA DATA: 70 ANYS

Quan el passat 5 de maig es van complir 70 anys de l'alliberament del camp de Mauthausen, RBA va tenir l'encert de reeditar *El fotògraf de l'horror*. En millor format, amb noves imatges, més material i un pròleg de Javier Cercas, el llibre de l'historiador Bermejo sobre Francesc Boix i les 20.000 fotos que ell i altres van robar als SS –de les quals només en queda un miler– és un document excepcional.

► EL TESTIMONI: BOIX

Oblidat durant dècades, el "fotògraf de Mauthausen" va esdevenir heroi (amb ombres) perquè va permetre documentar la barbàrie amb fotos amagades per una altra heroïna, l'austríaca Pointner. Però el llibre és més que la seva vida i el seu

testimoni a Nuremberg: és també una història del camp, on van morir 4.761 republicans espanyols igualment retratats, i és el conjunt d'imatges, alguna d'inèdita, que ho proven... tot.

► L'OUTSIDER: BERMEJO

Heterodox de l'acadèmia, Bermejo és conegut per haver destapat el cas d'Enric Marco, el fals supervivent que ha inspirat *El impostor* de Cercas. Com el de Boix, el seu treball discret va donar fruit, i ara permet reconèixer la tasca pionera d'aquest títol millorat. En qüestions d'història, però, importa poc la fama, ser mediàtic o sortir en una novel·la. El temps subratlla els fets, i aquí hi ha memòria i ben fidel.

Benito Bermejo
RBA. 272 pàg. 23,75 €.

101 llibres de BCN

Per David Castillo

31

'La ciudad de los prodigios',
Eduardo Mendoza

Difícil estava la tria entre les novel·les del primer cicle de l'obra d'Eduardo Mendoza, des de les comparacions de Gurb entre Bellvitge i Pedralbes a les divertides criptes i laberints, per no parlar del cas Savolta, que fa poc va rebatejar amb el títol original –*Los soldados de Cataluña*–. Hem triat, però, la bàsica, *La ciudad de los prodigios*, que segurament és la gran novel·la de Barcelona més canònica.

Les aventures d'Onofre Bouvila són un cim de la picaresca i un exemple ben actual de delinqüent de les finances després d'un passat polític, en el cas de Bouvila com a militant d'ideologia llibertària.

Ambientada entre les dues exposicions universals, del 1888 i 1929, des de la descripció inicial, la novel·la és un homenatge a Barcelona, per no dir que és Barcelona, tant des del punt de vista industrial i emprenedor com del mafiós i prostibulari. Hauria de ser de lectura obligatòria, ni que fos per expiar penes. El personatge sense escrúpols és l'altra cara de la hipocresia que tan bé ens defineix. Exemplar!